

Århus [miljø:]gruppe (M)97

Formandens beretning for 2003.

Endnu et år er gået, og uanset om man måler gruppens aktiviteter på antallet af e-mails, møder, læserbreve eller deltagelse i eksterne aktiviteter, så har det været et travlt år. Et år med nogle gode resultater, men også et år, hvor den manglende troværdighed hos politikere, kommune og amt endnu engang skal fremhæves. Det har både været frustrerende og uværdigt at være vidne til, at landets næstestørste by, der ønsker at borgerne deltager aktivt i debatten om byens fornyelse og udvikling, ikke kan overholde de simpleste spilleregler i et sådan samarbejde nemlig troværdighed.

Men først nogle mindeord om professor, dr.jur. Ole Fenger, der pludseligt og alt for tidligt døde den 7. maj. Ole var medlem af bestyrelsen og levende engageret i miljøspørgsmål. Han skrev bl.a. flere læserbreve, hvor han præcist, vittigt og med baggrund i sin store viden satte fokus på aktuelle problemer. Han var også en god ven, som sammen med sin kone, Lis, gerne åbnede sit hjem for gruppens medlemmer. Han vil blive savnet. Æret være hans minde.

I det følgende belyses nogle af de emner, gruppen har arbejdet med i periodens løb. Det drejer sig om

1. Trafikken (Trafikforurening, EU's grænseværdier, Trafikplan Århus)
2. Århus havn (Økonomi og beskæftigelse, Slippen, Havnen på spil, Århus som gidsel)
3. Bruuns Galleri (Visualiseringer, politianmeldelse, skiltning)
4. Focusmøder arrangeret af M97 (Sporvogne/kollektiv trafik, Tung Trafik/ miljøzoner, Grøn by - levende by, Havnefronten)
5. Afrunding

1. Trafikken

Trafikforurening. *Torben Steiniche* har gennem de seneste år skrevet en række læserbreve om dette emne. I et fra den 2. januar tager han fat i et par af havnechefens visioner: (1) 'Vi kan måske leve med andre trafikmodeller' (i stedet for tunnelen), og (2) betegnelsen 'romantiske miljø-forestillinger' om omlægning af containergoods fra skibe til togvogne.

Torben Steiniche gør opmærksom på, at indholdet af partikler allerede nu overskrider grænseværdierne på alle DMU's (Danmarks Miljøundersøgelser) målestationer. Han henviser til artikler i Ugeskrift for Læger, hvor den del af

forureningen, der stammer fra trafikken (specielt fra tunge dieselmotorer) forårsager for tidlig død for tusinder af danskere hvert år. Endelig fremhæver han, at EU af samme årsager har indført nogle skrappe grænseværdier, som træder i kraft i 2005. Dette vil formentlig betyde, at tæt lastbiltrafik ikke kan foregå gennem byområder.

Torben Steiniche afslutter sit læserbrev sådan: "Det er ønsketænkning, hvis man tror, at Århus Havn kan eksistere, uden at der findes en trafikløsning, som ud over støj også tager hensyn til luftforurening, og det haster mere end man tror med at få etableret en sådan løsning. EU's miljølovgivning vil indenfor få år betyde, at bommen går ned for tung lastbiltrafik på Marselis Boulevard."

Trafikplan Århus. Fra Magistratens 2. afdeling fik M97 invitation til at deltage i debatten om en trafikplan for Århus Midtby. M97 har været repræsenteret med *Hans Pedersen, Stig Bertelsen og Jørgen Aakjær* i en række møder, hvor Kommunens folk har været lyttende, konstruktive og interesserede i at finde løsninger. Slutresultat må vurderes positivt ikke blot for M97's synspunkter, men også fra andre interessegrupper.

2. Århus Havn

Århus havns økonomi og beskæftigelse. *Jørgen Aakjær* har, siden havneudvidelsen blev vedtaget, fulgt havnens økonomi tæt. Han har bl.a. påpeget, at beskæftigelsen slet ikke følger det udviklingsforløb, politikernes argumenterede for da havneudvidelsen blev anbefalet. Og tilsvarende at omlægninger af afskrivningsregler og specielle fortolkninger af dem er medvirkende til at Århus Havn kan betegne sin økonomi som sund og at den stort set følger den planlagte udvikling. I et brev til formanden for Århus Havn borgmester Louise Gade påpeger *Jørgen Ågaard* at beskæftigelsen på havnen er faldet fra 4.697 personer pr. 1. januar 1991 til 2.876 personer pr. 1. januar 2001 svarende til et fald på 41 pct.

Mht. afskrivninger kalder *Jørgen Aakjær* det et kunststykke at kunne investere 600 mio kr og dermed fordoble anlægsaktiverne samtidig med at afskrivningsbeløbet nedsættes. Desuden påpeger *Jørgen Aakjær*, at havnens afskrivninger er væsentlig lavere end gennemsnittet for danske havne, og anbefaler at havnens afskrivningsprincipper underkastes en uvildig undersøgelse. Det ønsker hverken Århus havn eller borgmesteren. Man begrundet det bl.a. med at regnskaberne er godkendt af deres statsautoriserede revisorer.

Uden at vi ville påberåbe nogen sammenhæng kan det nævnes, at det anerkendte revisionselskab Arthur Andersen, for få år siden godkendte regnskaber, der ikke skulle have været godkendt. Revisionselskabet eksisterer som bekendt af samme grund ikke mere.

Slippen. I et hjørne af Århus havn ligger Slippen skriver *Hans Pedersen* i et læserbrev. Selvom det ikke lyder af noget særligt, drejer det sig trods alt om 20.000 kvm. Det område vil Århus Havn gerne have fyldt med sand, så det kan bebygges. Århus kommune følger beredvilligt med og er i færd med at udarbejde en lokalplan for området. Utvivlsomt med sigte på at endnu mere støjende og forurenende industribyggeri kan placeres tæt på boligområderne. Stop det arbejde siger Hans Pedersen og lad os få en vision for havnen og dens udvikling. En vision der ikke blot fokuserer på industrihavn, men som også indtænker Århus By, grønne områder og boliger.

Lappeløsninger og kortsigtede visioner, der skal tage højde for dagsaktuelle problemer, bør ikke accepteres. Hans Pedersen henviser til Bassin 1, der i anledning af Århus Festuge var fyldt med træskibe. Dette bassin havde ikke eksisteret, hvis den dengang foreslåede lappeløsning som bestod i at fylde sand i bassinet ikke var blevet forhindret, bl. a. pga. M97's kraftige reaktioner.

Havnen på spil. Projektgruppen 'Havnen På Spil' har udviklet et multimediespil, hvor man kan simulere forskellige løsninger og se nogle af konsekvenserne. Sigtet med spillet er at skabe en ny form for debat om de bynære havnearealer. Politikere, erhvervsfolk og andre interessenter var inviteret med. M97 var repræsenteret ved Stig Bertelsen.

Århus som gidsel og havnens grådighed. I et læserbrev med titlen 'Århus som Gidsel' sammenfatter *Stig Bertelsen* M97's holdninger til den måde havnen fører sig frem på. For at ville frigive de bynære havnearealer kræver havnen yderligere landvindinger. Den allerede vedtagne masterplans alternativ 4 har medført, at et 180 hektar stort område med omfattende visuelle og miljømæssige skader for Århus by er blevet godkendt. Havnen har råderet over området uden at skulle underkastes yderligere miljøvurderinger. Det er her A.P. Møllers container-terminal ligger og den får følgeskab af containerterminalen i Nordhavnen samt til en række ikke nærmere specificerede lejemaal i disse enorme arealer. Nu forlanger Århus Havn så ny landvinding af yderligere arealer ud i bugten for at acceptere flytning af færgeterminal. Vi finder det utroværdigt, at der ikke kan findes plads på det allerede erhvervede område.

Men som Stig Bertelsen skriver i sit læserbrev, er der åbenbart ingen grænser for Århus Havns arealgrådighed. Det kan undre, at de folkevalgte politikere accepterer at byen på den måde bliver gidsel.

3. Bruuns Galleri

Visualiseringsfejl og politianmeldelse. Det materiale, der blev fremlagt i forbindelse med borgermøderne omkring Bruuns Galleri indeholdt visualiseringer, som 'Levende By'-gruppen senere påviste var fejlagtige. Bevismateriale blev i løbet af foråret synligt i hele Århus området, fordi byggeriet allerede var så langt fremme at dets højde, bredde og fylde var markeret i stål, glas og beton. Det ville være nærliggende, at kommunen erkendte, at man havde truffet beslutningen på et fejlagtigt grundlag, og at man derfor måtte justere og revurdere materialet. Man havde miljøministerens ord for, at *alt* fremlagt materiale skulle være korrekt, og at bygherren fx. ikke kunne påberåbe sig, at når talmaterialet var korrekt, så kunne man tillade sig at se bort fra visualiseringsfejl. Alligevel valgte kommunen at stille sig tilfreds med, at tallene sagde 14 etager og så og så mange meter højt. Man tog ikke hensyn til, at borgerne, som man havde indkaldt til orienteringsmøder og som man havde modtaget indsigelser fra, også var blevet vildledt. Man var tilsyneladende ligeglade med hvilke reaktioner usandhederne vil medføre hos borgerne for dette projekt, for fremtidige projekter og for den troværdighedskløft, der uundgåelig ville opstå som konsekvens heraf.

Da indvendingerne til amt og kommune ikke hjalp, og da vi (M97) sammen med Levende By fulgte op på de to instanser gennem Naturklagenævnet, vidste vi af bitter erfaring, at behandlingstiden ville være lang.

Vi besluttede derfor - efter grundig overvejelser - at anmelde sagen til politiet, hvilket skete i brev af 22. maj. Vi havde forestillet os, at politiet hurtigt kunne sikre sig et materiale, der kunne bruges til at vise, at visualiseringsfejlene ikke var tilfældige, at de måske var blevet accepteret af amt og kommune uden at man mente, at vi som borgere og deltagere i beslutningsprocessen også burde informeres om det.

For at politiet kunne arbejde i fred, var det kun M97-bestyrelsen, der blev orienteret om anmeldelsen, og vi lovede hinanden at holde tæt om det i en periode.

Nu viser det sig imidlertid, at politiets sagsbehandlingstid efter vores opfattelse er blevet meget lang. Det er politiet ikke enig i, der vil endda nok gå endnu en nogen tid før vi kan vente svar. Indtil videre har materialet kun sendt til kommunen som har svaret. Men det er endnu ikke sendt til amtet og statsadvokaten, som er de instanser, der ifølge politiet også skal høres.

Skiltningen på Bruuns Galleri. Henning Wilcken sendte et brev til den Radikale Byrådsgruppe i forud for byrådsmødet om reklameskilte på bygningskomplekset Bruun's Galleri, hvori han støtter den radikale gruppes holdning om at byens høje bygninger og tårne skal friholdes for reklame-'udsmykning'. Henning Wilcken gør opmærksom på, at den facadetegning Magistratens 2. afdeling har fremsendt til byrådet af et KPMG-skilt er tegnet med langt under

halvdelen af det areal, som der indstilles tilladelse til! Reelt 19,2 kvm i forhold til tegningens fylde på 7,2 kvm. Henning Wilcken spørger, om vi er vidne til endnu en visualiseringsfejl. Spørgsmålet blev sendt til fornyet udvalgsarbejde inden den endelige beslutning træffes.

4. Focusmøder

I efteråret startede diskussionen om hvordan M97 kunne medvirke konstruktivt til debatten omkring trafikken i den indre by herunder hvordan havnefronten kunne integreres.

I slutningen af beretningsperioden tonede 4 emnområder frem:

1. Sporvogne og den kollektive trafik med Per Engbirk som tovholder
2. Tung trafik og miljøzoner med Hans Pedersen og Palle Bendsen som tovholdere
3. Grøn By - Levende By med Peter Ebbesen som tovholder
4. Havnefronten med Stig Bertelsen som tovholder.

Med dette initiativ vil vi gerne markere os som bidrager til debatten om byens udvikling på det trafikale og miljømæssige område. Vi håber naturligvis at møderne, som der er gratis adgang til vil blive meget besøgt. Arrangementerne er lavet i samarbejde med Århus Arkitektskole og Dansk Center for Byøkologi og de detaljerede programmer vil blive tilgængelige på vores websted.

5. Afrunding

I denne beretning er der lavet klip fra nogle af de mere synlige aktiviteter i form af kronikker, læserbreve og breve til offentlige myndigheder og focusmøderne med deres respektive tovholdere. Sigtet har været at vise at M97 har mange aktive i bestyrelsens og dens inderkreds og jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke for Jeres indsats. Beretningen viser imidlertid ikke, at der er mange andre opgaver, der skal løses for at en gruppe som vores kan have en vis slagkraft. Det gælder opgaverne omkring skabelse og vedligeholdelse af

netværk, at nærlæse materiale for fejl og juridisk holdbarhed for blot at nævne nogle få. De, der kender foreningen ved naturligvis godt at jeg tænker på Aases Kjærs uvurderlige indsats i den forbindelse. Det skal du have mange tak for Aase. Endelig er der økonomien, hvor Henning Wilcken med stor omhu har holdt styr på foreningens formue, ud- og indbetalinger. Tak for det Henning.

At være formand for M97 er ikke det samme som at være dirigent for et symfoniorkester, hvor hver musiker eller musikergruppe på dirigentens tegn giver sit bidrag til koncerten. Det kan snarere sammenlignes med et jazzband, hvor hver musiker på eget initiativ bidrager. Nu hvor jeg efter fire år på formandsposten takker af, vil jeg gerne benytte lejligheden til at sige tak for det privilegium det har været at være med i en så aktiv og konstruktiv gruppe som M97. Jeg er glad for, at min periode er blevet afsluttet med fire focusmøder jeg håber at det vil være en god start for den nye bestyrelse.

Århus, den 24. februar 2004

Anders Petersen

Denne beretning vil være tilgængelig på vores websider www.m97.dk